Jana Skálová: „Naše profese stále roste a omlazuje se“

Jana Skálová patřila k prvním daňovým poradcům v České republice, kteří složili zkoušky v roce 1993. V rámci letošního ročníku soutěže Daňař & daňová firma roku se stala Daňovou osobností roku za komerční daňovou sféru. Společnost TPA, kde působí jako partnerka, se pak stala již popáté Nejžádanějším zaměstnavatelem v oblasti daní v soutěži Daňař & daňová firma roku 2021. V rámci soutěže uspěl také Jiří Hlaváč, který se stal Daňovou hvězdou roku v kategorii Přímé daně. „To nejdůležitější, co každá společnost má, jsou její lidé a v poradenství to platí dvojnásob," říká v rozhovoru Jana Skálová, která také působí jako členka Prezidia Komory daňových poradců.

Co Vás profesně přivedlo k daním? Byl to vždy obor, ke kterému jste směřovala?

Vystudovala jsem na Vysoké škole ekonomické v Praze obor účetnictví a první roky mé praxe byly spojeny s tím, že jsem se stala lektorem Svazu účetních pro školení reformy účetnictví. To byly dva roky plné přednáškové činnosti po celé republice. V této době také vznikla Komora daňových poradců a Komora auditorů. Bohužel vstup do auditorské profese byl spojen s podmínkou minimální pětileté praxe v oboru, na což jsem si musela ještě počkat, a tak jsem se vydala na zkoušky daňových poradců. Ty jsem úspěšně v roce 1993 složila. Mým hlavním

působením však byla implementace účetního softwaru a školení klientů, teprve po několika letech jsem přešla na daňovou praxi.

Aktuálně jste členkou Prezidia a působíte jako zkušební komisař KDP ČR. Proč jste se rozhodla více zapojit do komorového dění?

Spolu s manželem jsme patřili k prvním daňovým poradcům v České republice, kteří složili zkoušky v roce 1993. Tato skupina prvních daňových poradců byla velmi aktivní, hodně z nich se zapojilo do práce pro Komoru daňových poradců, organizovalo školení, prošlapávalo cesty, jak profesi vůbec vykonávat. Prezidium Komory daňových poradců zřídilo odborné sekce, které slouží dodnes jako poradní orgán Prezidiu. Mé začátky práce pro Komoru byly spojeny s vedením sekce účetnictví a teprve po letech práce v této odborné sekci jsem se stala členkou Prezidia. V současnosti jsem zkušební komisař a v Prezidiu KDP je mým hlavním úkolem příprava zkoušek na daňové poradce. Musím říct, že to je práce, které mě baví a naplňuje spojeností. Podařilo se mi vybudovat výborný tým zkušebních komisařů, kteří připravují zkouškové příklady a otázky do testů. Pokud se podívám do sálu při zkouškách, tak vidím, že polovina zájemců o profesi jsou mladí lidé po vysoké škole, takže naše profese stále roste a omlazuje se.

Působíte také jako docentka katedry finančního účetnictví a auditingu na Fakultě financí a účetnictví Vysoké školy ekonomické v Praze. Jaká je nastupující generace účetních, auditorů a daňových poradců?

Nastupující generace účetních, auditorů a daňových poradců je výborná. Naši studenti jsou velmi chytří, umí se orientovat a hledat zdroje ke studiu, pokud jim nevyhovuje výklad jednoho učitele, operativně najdou videa se shodnou tematikou a naučí se látku od jiného. Ovládají počítačové nástroje ulehčující práci, umí pracovat s daty, umí najít to podstatné. Mám často radost z diplomových prací, které vznikají pod mým vedením, kdy vidím, jak si student se zadaným tématem poradil, jak získal a zpracoval data a nebojí se vyvozovat pro mne i někdy překvapivé závěry. Prostředí na vysoké škole je povzbuzující, nabité energií a nutí člověka udržovat odbornost a podávat dobrý pedagogický výkon. Po každém semestru si jako garant předmětů mohu přečíst, jak mě a můj výkon studenti ohodnotili. Je to dobrá zpětná vazba, kdy vidím, že některé nové věci, zejména testy online nebo videa, jsou studenty vítány a oceňovány.

V rámci společnosti TPA působíte jako partnerka odpovědná za audit a daňové poradenství. Jak na tuto oblast dopadla pandemie koronaviru?

Naší velkou snahou v době pandemie bylo, aby naši klienti co nejméně pocítili omezení s pandemií spojená a abychom poskytovali

> *Nastupující generace účetních, auditorů a daňových poradců je výborná. Studenti jsou velmi chytří, umí se orientovat, pracovat s daty a umí najít to podstatné.*

naše služby v kvalitě obvyklé pro TPA. Myslím, že se nám to zdařilo, a chtěla bych touto cestou poděkovat našim zaměstnancům za jejich vstřícný a konstruktivní postoj v této nelehké době. Co se týká dopadu na audit a daňové poradenství, tak myslím, že se nevymyká dopadu na jiná odvětví. Jedná se především o urychlení již započatého trendu digitalizace a masivního zavedení práce na dálku. Řada kolegů i klientů se opravdu našla v online jednáních, která pokračují a šetří náklady i čas. Tento způsob práce má však své omezení, přece jen zaškolení nových kolegů je vhodnější provádět osobně v kanceláři. Nyní máme zájem, aby se nám zaměstnanci co nejvíce vrátili z home officu zpět do kanceláří. Takže jsme se rozhodli i upravit naše prostory a provést modernizaci, aby se jim v práci líbilo.

Již popáté TPA obhájila v rámci soutěže Daňař & daňová firma roku titul Nejžádanější zaměstnavatel roku. V čem je podle Vás kouzlo firmy?

To nejdůležitější, co každá společnost má, jsou její lidé a v poradenství to platí dvojnásob. Proto je pro nás v TPA toto ocenění prestižní a velmi si ho vážíme. Znamená to, že jako zaměstnavatel máme dobré jméno u našich zaměstnanců, a to jak těch současných, tak i u těch potenciálních nebo bývalých. Každoročně k nám nastupuje několik desítek studentů, pro které jsme prvním zaměstnavatelem a u nás si mohou vyzkoušet, zda jim bude vyhovovat práce v auditu, v daních nebo ve vedení účetnictví pro klienty. Mám radost z toho, kolik našich zaměstnanců každoročně chodí na zkoušky daňových poradců,

tedy z toho, že mají motivaci a chuť profesně dále růst a vzdělávat se. Máme velmi dobré vztahy i s bývalými zaměstnanci, řada z nich po několika letech práce u nás přešla na pozice finančních ředitelů, šéfů účtáren či do firemních oddělení daní. Máme tak často možnost je dále potkávat u našich klientů. Ale i pohyb zaměstnanců mezi poradenskými firmami je nutno považovat na normální a zdravý, prostě si chtějí zkusit, zda je všude chleba o dvou kůrkách.

Za komerční sféru jste letos v rámci zmíněné soutěže získala titul Daňová osobnost roku. Co vidíte Vy osobně jako své nedávné úspěchy a počiny, které k tomuto ocenění přispěly?

Domnívám se, že k mému úspěchu nepřispěly „nedávné" úspěchy, ale mnoho let školicí a vzdělávací činnosti pro profesi. V současnosti každý, kdo se pohybuje delší dobu v oblasti účetnictví a daní, byl na mém školení. Mám k tomu jednu historku. Před pár lety jsme koupili malý byt na Šumavě. Naši sousedi nás přivítali vínem a vyprávěli, jak mají velkou firmu v Plzni. Naše druhé setkání proběhlo za dva týdny, kdy mne sousedka vítala slovy: „Všechny naše účetní Tě znají, byly na Tvém školení". Pokud budu na této vtipné notě pokračovala, tak všichni daňoví poradci, kteří za posledních 15 let udělali zkoušky, mne viděli na zahájení písemné části zkoušky, kdy jsem jim kladla na srdce, aby si pečlivě několikrát přečetli zadání příkladů, než se pustí do jejich počítání. Takže předpokládám, že i jejich hlasy přispěly k získání tohoto ocenění.

Je podle Vás česká daňová legislativa kvalitní?

Nejsem si jista, zda mohu posoudit kvalitu, ale obávám se, že daňová legislativa je velmi složitá. Pokud budu mluvit jen o zákonu o daních z příjmů, tak je to v současnosti takový „slepenec". Pokud se objevil nějaký výkladový problém, tak to zákonodárce „zalepil" a přidal další paragraf. Ten nový paragraf mohl sice upravovat něco dobře, ale naráží na další paragraf, který byl na druhém konci zákona, se kterým jde do sporu. Pokud bych použila příklad, tak pokud přechází majetek vkladem nebo fúzí z jedné právnické osoby do druhé, pak obecně platí, že nelze pro daňové účely využít znalecké ocenění tohoto majetku, které ale požaduje obchodní právo, konkrétně zákon o korporacích nebo zákon o přeměnách. Pro daňové účely je nutno převzít původní účetní nebo daňovou hodnotu původního vlastníka, vkladatele nebo zanikající osoby. Toto pravidlo však není v zákoně o daních z příjmů napsáno jako obecná zásada. Musíme tedy hledat jednotlivé paragrafy, které upravují samostatně odpisovaný hmotný majetek, jiný paragraf upravuje nehmotný majetek, jiný zase neodpisovaný majetek, další pak upravuje cenné papíry a podíly. Použití více paragrafů pro stejný účel pak vyvolává výkladové obtíže, protože v některém je něco upraveno trochu jinak nebo je to napsáno šířeji či úžeji.

Jak se pak řeší výkladové problémy?

Výkladové problémy se pak musí řešit v prvním kroku nejčastěji na Koordinačním výboru Komory daňových poradců s GFŘ a MF. Tam může docházet ke shodě názorů předkladatelů daňových poradců s Finanční správou, ale často se daňoví poradci dozvědí to, co vlastně slyšet nechtěli. Bohužel ke správnému daňovému postupu je kromě zákona nutno znát důvodovou zprávu, řadu pokynů, judikaturu Nejvyššího správního soudu i závěry Koordinačních výborů.

V jaké oblasti je podle Vás nejnáročnější se pro daňové poradce orientovat? Respektive, kterou daňovou oblast vnímáte jako nejdynamičtější?

Podle mého názoru to není oblast daní, ale navazující profesní předpisy, které ukládají povinnosti daňovým poradcům ve vztahu k jejich klientům. Mám teď na mysli zejména předpisy, které se týkají oblasti boje proti praní špinavých peněz, a největší novinka – zákon o evidenci skutečných majitelů. Tohle se domnívám je práce pro daňové poradce, která jim nepřinese peníze navíc od klientů, ale jen spousty starostí. V současnosti se doufám již všichni kolegové naučili, jak plnit povinnosti v identifikaci a kontrole klienta. A hle, máme další povinnosti zkoumat, zda má klient uvedeny v evidenci skutečných majitelů své skutečné vlastníky, tedy spíše zda jména v evidenci uvedená nejsou dle našeho názoru chybná nebo odporující našim informacím z jiných zdrojů. Zákon o evidenci skutečných majitelů byl zařazen od října 2021 do zkoušek daňových poradců a Komora bude muset zavést systém kontrol, zda daňoví poradci své povinnosti v této oblasti plní. /

doc. Ing. Jana Skálová, Ph.D.

Vystudovala Vysokou školu ekonomickou v Praze, obor ekonomické informace a kontrola. V roce 1993 složila zkoušky na daňového poradce a v roce 1995 auditorské zkoušky. Pracuje jako daňový poradce v pozici partnera ve společnosti TPA. Dále působí na Vysoké škole ekonomické v Praze, katedře finančního účetnictví a auditingu. V roce 2003 byla zvolena za člena Prezidia Komory daňových poradců ČR, kde vykonává rovněž funkci zkušebního komisaře. Od roku 2007 pracuje jako zástupce KDP ČR v Národní účetní radě. Je autorkou či spoluautorkou několika knih se zaměřením na provázanost obchodního práva účetnictví a daní z příjmů právnických osob. Odborné veřejnosti je známa zejména svou přednáškovou činností na téma účetnictví a daní, a to pro Komoru auditorů ČR, Komoru daňových poradců ČR a pro veřejné vzdělávací agentury. Publikuje v odborných časopisech.